

Večernik

Leto III. (X.), štev. 117

Maribor, sobota 25. maja 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Reka

in njeno pristanišče doživljata pod italijansko upravo težko tragiko propadanja. Ta nekoč cvetoča luka je danes zapuščen in vsi poskusi Italije, da jo zopet dvignejo, so se izjalovili, ker so naleteli predvsem na odpor ostalih italijanskih luk, zlasti Trsta. Italijansko časopisje že leta sem rešuje vprašanje Reke teoretično, slika težko brezposelnosti, ki vlada na Reki, in obubožanje prebivalstva. Do sedaj so bili vsi ti glasovi glas vpijočega v puščavi, zakaj gospodarska vprašanja se ne rešujejo z nacionalnimi sentimentalnostmi, ampak za nje so odločilni edino realni gospodarski momenti. In v slučaju Reke je tehten realni gospodarski moment dejstvo, da je odrezana od živega gospodarskega ozadja, katero je svoj trgovski promet usmerilo na Sušak in Split in ne več na Reko.

Nedvomno je, da so vse lepe besede, ki jih je tekom zadnjih let izrekel Mussolini na adresu Madžarske, da je njegovo sklepanje prijateljstva z Madžarsko, da so njegove madžarskim revizionističnim stremljenjem prijazne besede imele svoj izvor v želji Italije, da si za Reko ustvari novo gospodarsko trgovinsko zaledje. Italija je tu mogla računati izključno na Madžarsko, ki je že svoj čas trgovala preko Reke. Ko je bil začetek meseca maja na obiskih v Budimpešti podtajnik Mussolinija kot zunanjega ministra, gosp. Grandi, je italijansko in madžarsko časopisje omenjalo zlasti tudi to, da je bil predmet razgovorov med Grandijem in madžarskim zunanjim ministrom vprašanje Reke kot madžarske trgovske luke.

Včerajšnje italijansko časopisje pa že javlja iz Budimpešte, da je izza Grandijevega obiska v Budimpešti madžarska komisija strokovnjakov, ki ima nalogo, da izdela načrt za ureditev trgovskega prometa Madžarske z Reko, požurila svoje delo. Kakor znano, je bila med Madžarsko in Italijo že l. 1927 sklenjena konvencija, ki garantira madžarski trgovini svobodni izvoz in uvoz v reški luki. Italijanska vlada je konvencijo že l. 1927 ratificirala, ni je pa madžarska. Komisija madžarskih strokovnjakov je sedaj zavrgla načrt bivšega admirala Ditricha, po katerem bi se naj madžarska trgovina usmerila po Dunavu v Črno morje, ter se je odločila za načrt z Reko. Sestala se bo mešana madžarsko-italijanska komisija, ki mora urediti vse potrebno, da se na Reki organizira madžarska svobodna cونا, da se otvorijo madžarski carinski uradi in da se čimprej okrene madžarska izvozna trgovina na Reko. Jugoslovenska vlada je glasom izjave madžarskega ministra Szerenyia že dala svoje pripolnenje za tranzit madžarske trgovine čez jugoslovensko ozemlje, tako da za aranžman ni več nobene zapreke. Na Reki se bo osnovala madžarska parobrodna družba z vsemi ugodnostmi, ki jih uživajo italijanske družbe.

Italijanski tisk naravno z velikim veseljem pozdravlja ta načrt. Tudi mi smo gotovo zadnji, ki bi Reki ne privoščili, da se razvije in da se izmota iz današnjega težkega gospodarskega položaja. Ne moremo pa prihraniti očitka bivšim činite-

Epilog junijske tragedije v narodni skupščini

V PONDELJEK SE PRIČNE RAZPRAVA PROTI PUNIŠI RAČIČU, TOMU POPOVIČU IN DRAGUTINU JOVANOVIČU.

BEOGRAD, 25. maja. V ponedeljek dopoldne se prične pred tukajšnjim prvoinstančnim sodiščem z največjo napetostjo v vsej državi pričakovani proces proti bivšim poslancem Punišu Račiču, Tomu Popoviču in Dragutinu Jovanoviču radi usodnih strelodne 20. junija 1928 v narodni skupščini, katerih žrtvi sta postala Pavle Račič in dr. Basariček, dočim je Stjepan Radić kasneje umrl. Razprava se bo

vršila v mali razpravni dvorani, kjer bo prostora le za odvetnike in novinarje. Občinstvo ne bo pripuščen k razpravi. Procesu bo prisostvoval tudi znameniti pariški odvetnik Torres. Predlog, da bi se potek razprave odlašal potom radija, ker publiki dostop ni dovoljen, je sodišče odklonilo. Razprava bo trajala 10—14 dni in bo zaslisanih okrog 50 prič.

Poraženi Amanulah

ODSTAVLJENI KRALJ KONČNO OPUSTIL NADO, DA BI MOGEL ŠE KDAJ ZASESTI AFGANSKI PRESTOL.

LONDON, 25. maja. Po najnovejših vesteh je beg afganskega kralja Amanulaha posledica porazov, ki so jih doživeli njegove čete v boju z bojnimi formacijami uzurpatorja Bača i Sakao. Prvotno se je zdelo, da se zmaga že nagiba na stran bivšega kralja Amanulaha. Ko pa je pleme Gil Said stopilo na stran uzurpatorja, je bila vsaka nada Amanulaha, da bi pridrl do Kabula, izjalovljena. Amanu-

lah je zato tajno z avtomobilom pobegnil v Indijo in je vzel s seboj le denar in dragocenosti. Čim je prekorščil indijsko mejo, je prosil indijsko vlado, za svobodno spremstvo do Bombaya, od koder se namerava odpeljati potem v Francijo. Amanulah je za vedno opustil vsako misel, da bi mogel zopet kedaj zasesti afganski prestol in se namerava popolnoma umakniti iz političnega življenja.

Panika na budimpeštanski borzi

NEPRIČAKOVAN SILEN PADEC ŽITNIH CEN. — NAJVEČJIM MADŽARSKIM TVRDKAM Z ŽITOM GROZI POLOM.

BUDIMPEŠTA, 25. maja. Na tukajšnji produktni borzi so včeraj žitne cene tako močno padle, da na Madžarskem kaj takega že 20 let ne pomnijo. V borznih in tudi gospodarskih krogih vlada pravcata panika.

Kakor se zatrjuje v dobro poučenih krogih, je padec žitnih cen predvsem posledica velikih ponudb od strani Jugoslavije. Avstrije in Českoslovaške, na drugi strani pa tudi uradno obvestilo madžarskega državnega statističnega urada v Budimpešti, ki opozarja na velike

zaloge iz pretekle letine. Neposredni vzrok borzne panike pa je vsekakor odločitev italijanske vlade, ki povišuje uvozno carino za žito in mlevske izdelke od 11 na 14 zlatih lir.

Tekom včerajšnjega dne se je dalje zvedelo, da namerava tudi francoska vlada izdati enako odredbo. Ako se bodo cene žita držale še nekaj časa na sedanjem nizkem nivoju, potem je pričakovati v kratkem polomov največjih madžarskih tvrdk s poljedelskimi produkti.

Velike poplave v Macedoniji

SKOPLJE, 25. maja. Včeraj popoldne se je utrgal oblak. Naliv je bil tako strašen, da so v bližini Kraljeva uničena vsa polja. Škoda znaša na milijone. Med Ohridom in Tetovom je prekinjen vsak promet. Kičevo leži popolnoma pod vodo. Najbolj je prizadet okraj Gornji Polok, kjer je voda naplavila na poljih kamenja in gruša 50 cm na debelo. Povodenj je zahtevala tudi številne človeške žrtve, katerih identiteta pa še ni ugotovljena. Oblasti so zaprosile za vojaško pomoč.

Ijem naše države, da se je veliko grešilo v pogledu izpopolnjevanja naših luk, ki so kakor nalašč ustvarjene za posredovalke trgovine cele Srednje Evrope s prekomorskimi deželami. Način, kako se izpopolnjujejo luke v Sušaku, Splitu in drugod, kaže, da se odgovorni činitelji niso zavedali ogromnega gospodarskega pomena. Dejstvo, da je na liški progli še danes natrpanih več sto vagonov, namenjenih v splitsko luko, dokazuje, da je

Občine in njihovi proračuni

BEOGRAD, 25. maja. V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da se je finančni minister dr. Švrljuga postavil na stališče, da v bodoče ne bo dovoljeno občinam prekoračenje dosedanjih proračunov. S tem bodo prizadeta mesta zlasti v Sloveniji, kjer bo treba črtati iz proračunov znatne izdatke za humanitarne, kulturne in stanovanjske namene. Zveza jugoslovanskih mest namerava v tej stvari že v kratkem intervenirati pri finančnem ministru.

splitska luka nesposobna za tako velik promet, nesposobna pa zato, ker se je za njeno izgradnjo veliko premalo storilo. Isto je na Sušaku. Saj je značilno, da je Sušaški kolodvor, kamor prihajajo tisoči in tisoči tujcev, pravzaprav še danes preprosto postajališče. Tu so — če treba tudi milijardne — investicije iz inozemskih posojil nujno potrebne, ker bodo sicer tekom časa naše luke postale to, kar je bila sedaj leta sem Reka in njena luka.

IX. Ljubljanski mednarodni velesejem

od 30. maja do 9. junija 1929

Najboljši nakup vsakovrstnega blaga

Specijalne razstave:

pohištvo, avtomobili, poljedelski stroji, radio, perutnina, zajci

Razstava meščanskih šol Slovenije

700 razstavilcev

30 glavnih blagovnih skupin

Legitimacije 1200

po Din 30 — prodajajo denarni zavodi, „Putnik“, gospodarske ustanove

Za stanovanje poskrbljeno

50% popust na železnih in avijonih — Popust na parobrodih

Uročekrni ljubimec

V Amsterdamu se je 20-letni godbenik Maigen pred dvema letoma seznanil z nekim 18-letnim dekletom, katerega je hotel poročiti. Mladenč je bil bogat in njegovi starši bi na vsak način radi poročili svojo hčerko z njim. Toda mladenka je zavrnila vse njegove ponudbe. Te dni jo je spremljal k majniškim šmarnicam. Po pobožnosti je zaprosil za njeno roko, a je dobil zopet košarico. Maigen je odšel nato domov, vzel revolver in se vrnil pred cerkev. Povabil je dekleta v park, češ, da jutri odpotuje. Nedaleč od nekega grma je devojka zapazila kolo. V tem hipu je mladenč zgrabil za samokres in dekleta ustrelil. Nato je skočil na kolo in se bliskoma odpeljal z njim. Hišna preiskava pri Maigenu je ugotovila, da je že dolgo pripravljaval svoj zločin. Zadnje besede, ki jih je zapisal v svoj dnevnik, se glase: »Ona ne zasluži, da živi. Tudi ni vredna, da bi se ubil radi nje. Moram se je iznebiti, pa čeprav izvršim zločin!«. Maigena so seveda takoj aretirali. Pri zaslišanju je izjavil, da se nič ne kesa, da je dekleta ustrelil.

U žalovanju za ženo in otrokom

V Muteszalki na Madžarskem se je pripetil nenavaden slučaj, ki je napravil globok vtis na vse prebivalstvo. V nekaj tednih sta zdravniku dr. Tauszku umrla žena in otrok. Dr. Tauszk je prosil izraelitsko cerkveno občino, naj mu dovoli, da bi dete pokopal v istem grobu kakor njegovo mater. Toda cerkvena občina je ostala na vse njegove prošnje nepopustljiva. Po izraelitskih cerkvenih pravilih je namreč nedopustno, da bi se otroci pokopavali skupno z odraslimi. Zdravnik je nato ponudil kot odškodnino znatno vsoto, a tudi to je bilo zaman. Dete so pokopali ločeno od matere. Obupani oče je odšel nato ponoči skrivoma na pokopališče, izkopal grob poleg materinega groba in položil dete v njega. Čim je izraelitska cerkvena občina zvedela za to, je izjavila, da pomeni to dejanje bogoskrunstvo in težek prestopek, vsled česar bodo morali izvršiti s postom pokoro vsi židi v dotični občini in plačati vrh tega znatne vsote, da se očistijo greha.

Iz prevladnosti

Hotelska postrežnica je prijavila, da se ji je rodil sin. Ko so jo vprašali po imenu otrokovega očeta, je dejala: »Napisište prosim: Zveza trgovskih potnikov.«

Vpliv socialnih razmer na razvoj otroka

ISKANJE NOVIH POTOV V VZGOJI. — OTROKA OBLIKUJEJO TELESNO IN DUŠEVNO PRILIKE, V KATERIH ŽIVI. — PREVALJSKI OTROK IN NJEGOVI MILJE.

Se nobena doba od starih Grkov pa do danes ni posvečala razvoju mladine toliko pozornosti, kakor jo posveča sedanja povojna doba. Povsod iščejo novih sredstev ne samo pri pouku, ampak posebno še pri vzgoji mladine. Če so se Grki ozirali v prvi vrsti na telesno odgojo, se sedaj koncentrirajo vse sile na to, da bi si vzgojili telesno zdrav in trden rod, ki naj bi imel obenem tudi glavo in srce na pravem mestu. Ideal bodočnosti je telesno harmonično razvit, zdrav in krepek človek, umsko prosvitljen in srčno izobražen. Do tega ideala je pa še daleč in premagati bo treba še nešteto ovir. Toda to prav nič ne plaši razne reformatore dosedanje vzgoje, ampak jih še podžiga, ker se zavedajo prav dobro, za kako visokim ciljem stremijo. Saj je od tega odvisna sreča človeškega rodu v bodočnosti.

Ako pa hočemo vplivati na razvoj otroka, moramo pred vsem dobro spoznati njegove telesne sile in duševne možnosti. Oboje so pa medsebojno v tesni zvezi in le docela naravna posledica razmer in prilik, v katerih se otrok razvija. Če poznamo do podrobnosti milje, v katerem otrok živi ne samo svoje fizično, ampak prav tako tudi svoje duševno življenje, potem ne bomo stali pri marsikaterih pojavi kot pred nerazrešljivimi zagoneškami, ampak nam bodo vsi ti pojavi lahko umljivi in naravni, ker bomo vedeli in videli tudi njihove vzroke.

Za spoznanje razmer in prilik otroškega življenja pa je potreba mnogo časa, še več potrpežljivosti, največ pa ljubezni do predmeta.

Slovenci smo s tem dobili te dni prvo knjigo, ki nam odpira nov svet, v katerem živimo mi vsi, ga gledamo dan na dan, a ga ne vidimo. Šolska Matica je namreč izdala med letošnjimi publikacijami Karla Doberška »Vpliv socialnih razmer na razvoj otroka na Prevaljah«.

Upravitelj g. Doberšek je namreč do podrobnosti preiskal socialne razmere pri vseh 300 otrokih prevaljske šole. Prišel je naravnost do poraznih zaključ-

kov. Vse prebivalstvo šolskega okoliša deli v dva sloja. Prvi sloj tvorijo veleposestniki, kmetje, obrtniki in uradniki. Drugi sloj pa gospodarsko šibki: rudarji, delavci, poduradniki in slugi.

Pri prvem sloju je ostalo pod normalo v razvoju otroka, katero je postavil prof. Stratz, v rasti 70%, v teži pa 52% vseh otrok. Pri drugem sloju v rasti 81% v teži pa 69%.

To so številke, ki govore same dovolj glasno in nam odpirajo naravnost grozno perspektivo v bodočnost. Iz obilega podrobnega statističnega materiala, katerega navaja avtor, je tudi razvidno, da je ta porazni odstotek le naravna posledica socialnih prilik, v katerih živi tamonjske prebivalstvo.

Res je, da so Prevalje med slovenskimi kraji izjema v marsikaterem oziru. Pred 100 leti se je tam začela razvijati železna in premogovna industrija z veliko hitrico. V svoj vrtnec je potegnila ne samo delavstvo, ampak tudi obrtništvo ter malega, srednjega in tudi večjega posestnika. Proti koncu minolega stoletja pa je začela ta industrija propadati in je skoraj popolnoma propadla. Posledice tega nenadnega propada čuti sedanj rod in jih bodo čutili še mnogi.

Kljub vsemu temu pa nas mora pretresti ta slika. Saj vemo, da je še mnogo krajev v naši ožji, še več pa v širši domovini, ki ne zaostajajo mnogo za Prevaljami.

Doberškovo delo bi moral čitati ne samo vsak vzgojitelj-učitelj, ampak vsakdo, ki se količkaj zanima za današnja pereča vprašanja o vzgoji mladine in o socialnem položaju raznih članov zlasti pa še obrtnikov in delavcev. Pisana je poljudno in z neizprosno logiko te privede do zaključkov, nad katerimi ostrmiš.

Tako vsestranskega in temeljitega dela, ki bi obravnavalo tako podrobno ta vprašanja na docela realni podlagi ni dobiti niti pri drugih večjih narodih, ki se bolj sistematično pečajo z vzgojnimi problemi, nego se moremo pečati mi.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sobota, 25. maja. Zaprt.

Nedelja, 26. maja. Zaprt.

Celjsko gledališče: Nedelja, 26. maja ob 16. uri »Grof Luksenburški«. — Ob 20. uri »Poljska kri«. Gostovanje Mariborčanov.

Plesni večer Hede Pečnikove.

Dne 5. junija priredi v tukajšnjem gledališču znana šola za ritmično gimnastiko gospodične Heddy Pečnikove. Plesni večer. Opozorjamo na izbrani in bogati spored, ki je objavljen na gledaliških lepkih.

Donski kozaki v Mariboru.

Ponovno opozarjamo občinstvo, da je le ta zbor, ki koncertira pri nas 2. junija v Unionski dvorani pod vodstvom neprekosljivega Sergija Jarova, oni sloviti zbor Donskih kozakov, o katerem si je ves svet enodušen v kritiki, kakor jo občinstvo lahko čita pri trdkah gg. Brišnik in Höfer, kjer je tudi predprodaj vstopnic.

Ljudska univerza v Mariboru.

V ponedeljek, 27. maja, ob 8. zvečer bo v čitalnici študijske knjižnice občini zbor Ljudske univerze, ki je največje važnosti za obstoj in nadaljno delovanje te kulturne institucije. Zato vabimo vse člane in pristaje, da se ga udeležijo v čim večjem številu. Vsak postane lahko član tudi na večer sestanka. — V petek, 21. maja, zadnja prireditev: Prof. dr. Rudolf Orvat iz Zagreba bo predaval o dalmatinskih otokih. Skioptične slike.

Cenjenemu občinstvu se vljudno naznanja, da se otvori dne 26. maja t. l.

obalno kopališče

v Studencih pri Mariboru 1235

Današnji trg

je imel v izobilju pomladanskih dobrot, posebno solat vseh vrst. Glavnata se je dobila glavica po 1—2 Din, tudi odprta gredna solata se je pocenila. Kolerabce 1 Din komad, kumarce, umetno vzgojene 10—20 Din. Izredno mnogo povrtnih sadik je izpopolnjevalo poleg raznovrstnega cvetja pestrost trga. Češnje se dobe po 20 Din. Na trgu je bilo tudi 42 kozličkov po 90—150 Din komad, jagnjeta 120—160 Din. — Na špeharski trg je pripeljalo 17 špeharjev 25 začamih svinj. Slanina se je prodajala po 22 do 27 Din kg. — Po senu, slani in otavi pa je bilo radi bližnje košnje slabo povpraševanje, čeprav je bilo mnogo tega blaga na trgu.

Obiskovalcem ljubljanskega velesejma.

Uprava ljubljanskega velesejma je tudi letos izdala permanentne legitimacije in sicer po Din 30. Z njimi je združena udobnost polovične vožnje pri potovanju na velesejem in na povratku. Pri odhodu postaji je treba kupiti celo vozno karto in istočasno dati zigosati legitimacijo. Velesejem obisk potrdi, nakar se da pri povratku zigosati na postajni blagajni v Ljubljani legitimacijo, vozni listek pa velja potem za brezplačno vožnjo nazaj. Zato pri prihodu v Ljubljano ne oddajte karte postajnemu vratarju, ampak jo dobro ohranite. Legitimacija mora biti od imetnika lastnoročno podpisana. Legitimacije se dobe v vseh večjih krajih po celi državi, naroče pa se lahko z dopisnico tudi pri velesejmskem uradu. Za zdrava in cenena stanovanja v hotelih in privatno je poskrbljeno.

NE IZOGIBAJTE SE SREČE!

Million lahko zadenete na srečko državne razredne loterije V. razreda 17. kola pri žrebanju ki traja do 6. junija. — Uprava »Jutra« in »Večernika« na Aleksandrovi cesti 13 ima še srečke na razpolago in si jih vsak čas lahko nabavite.

Mariborski in dnevni drobiž

K desetletnici Glasbene Matice v Mariboru.

Na izjavo hvalečnosti in vdanosti, ki jo je podal predsednik Glasbene Matice, dr. Jos. Tomišek pri slavnostnem zborovanju in brzojavno Njegovemu Veličanstvu kralju, je došel od ministra dvora sledeči odgovor: »Prejemši z zadovoljstvom izraze vdanosti s proslave desetletnice Glasbene Matice v Mariboru, je Njegovo Veličanstvo kralj blagovolil mi naročiti, da udeležnikom te proslave izjavim Njegovo toplo zahvalnost«.

Poroka.

Poročila sta se na binkošno nedeljo na Brezju g. Jože Novak, učitelj v Ormožu in gđ. Hermina Mihler, učiteljica v Ormožu. Mlademu paru čestitamo in želimo obilo sreče.

Smrtna kosa.

Davi je umrla v Mariboru v visoki starosti 82 let gospa Ivana Brus, mati učiteljice ročnih del, g. Ivanke Brus. Pogreb pokojnice se bo vršil v ponedeljek, dne 27. t. m. ob 15. uri iz Smetanove ulice št. 25 na mestno pokopališče. Blag ji spomin, žalujočim naše sožalje!

Spremembe posesti.

Josip Jurše je prodal hišo št. 47 b na Koroški cesti Ani Walland za 80.000 Din. — Mesar Ivan Kos pa je kupil od Matije Misleja hišo št. 11 v Cvetlični ulici za 250.000 Din.

Podporno društvo za revne učence v Mariboru

je imelo 23. maja občni zbor, na katerem se je predsednica gospa Stupcova uvodoma v imenu odbora iskreno zahvalila mestni občini, mariborski oblasti, denarnim zavodom, tisku, ki je objavil mnogo društvenih zadev brezplačno, društvom, obrtnikom, trgovcem in učitelstvu, ki so vsi požrtvovalno delovali v prid društva. Društvo šteje 500 rednih članov in je razdelilo med res potrebne učence in učenke vseh osnovnih in meščanskih šol v Mariboru, neglede na njih narodno pripadnost, 379 oblek, 282 parov novih čevljev in 282 komadov perila. — Društvo je imelo vsled tega velike izdatke ter je znašal promet 81.547 Din. Izvoljen je bil sledeči novi odbor: predsednica gospa Stupca, blaginjak Oskar Skušek, tajnica gospa Milcinski-Jeva, odborniki: Keršovan, Šparl, Bračič, Pinter, Pfrime, Wögerer in Seligo. Ker ima društvo le dobredelni namen, se poziva prebivalstvo, da pristopi k društvu in ga podpira. Prispevki naj se pošljejo na naslov: Oskar Skušek, livada Maribor. — Reden avtobusni promet z Avstrijo vspešavljen!

Danes, 25. maja se otvori reden avtobusni promet med avstrijsko republiko in našo kraljevino. Iz Maribora odhaja voz ob 12.45 izpred hotela »Črni orle«, od državne meje pa avstrijski avtobus točno ob 2. popoldne v smeri Lipnica (Leibnitz) - Lucane (Leutschach) - Langegg. — Zjutraj prispé avstrijski voz na državno mejo ob 6.30, odhaja takoj v Maribor, kamor dosp. ob 7.15. Vrše se tudi priprave za uvedbo jutranje zveze iz Maribora z avstrijskim avtobusom. — Posebno važna za nedeljske izletnike pa je novost, da bo od nedelje dalje odhajal od Sv. Jurija ob Pesnici poseben avtobus za izletnike k Sv. Urbanu in Sv. Križu. Odhod tega izletniškega avtobusa od Sv. Jurija ob Pesnici, je točno ob 6. zvečer. — Voznina na 18 km dolgi progi znaša 18 Din do Maribora.

Karambol v Tattenbachovi ulici.

Včeraj popoldne je tovarni avtomobil, ki ga je šofiral Anton K e u c, zavezil v kolesarja Franca K r i s c h n i k a, dijaka III. razreda realk, ki je privozil iz Franciškanske ulice v Tattenbachovo. Kdo je kriv nesreče, se ni moglo ugotoviti, zaslišane pričbe po večini dolže šoferja. Suneč je bil tako močan, da je dijaka vrglo na hladilnik. Predno pa se je avto ustavil, je padel dijak zopet na tla, vendar je ostal popolnoma nepoškodovan, dočim je kolo postalo nerabno.

Ukradeno dvokolo.

Gostilničarju Adolfu A n d e r l e je neznan storilec ukradel iz nezaklenjene gostilniške sobe dvokolo znamke »Anker« vredno 1200 Din. Pred nakupom se svari.

IX. mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani

se bo vršil pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja od 30. maja do 9. junija. Legitimacije se prodajajo po vsej državi, pri »Putniku«, denarnih zavodih, trgovskih organizacijah. Naročajo se lahko direktno od velesejmskega urada. Polovična vožnja na vseh vlakih, znižana voznina na parobrodih in avijonih. Razstavlja 700 razstavljalcev iz tu-in inozemstva najrazličnejše dobro in ceno blago. Posebno opozarjamo na velikansko razstavo poljištva, nadalje na skupine poljedelskih strojev, avtomobilov, radia, perutnine, tekstilij itd. 30 glavnih blagovnih skupin. Stanovanja so preskrbljena. Oglejte si bogato založeni velesejem, nakupite blago in preživite par dni lepega meseca junija v divni Sloveniji.

Truplo utopljenke

so 21. t. m. našli v Muri pri Podturnu pri Čakovcu. Utopljenko so pokopali v Čakovcu, ne da bi mogli ugotoviti identiteto. Komisija je dognala, da gre za 20letno dekle iz boljše rodbine, ker je imela na sebi modro svilen bluzo in zlato verižico z zlatim medaljonom in gravuro M. Trošt. Ker je bilo truplo sicer golo in tudi deflorirano, ni izključeno, da gre za zločin.

Jutri v nedeljo 26. t. m. zvečer 1240

veliki vrtni koncert

v restavraciji Emeršič, Aleksandrova c. 18. Godba Schönherr. Z vsem drugim najbolje preskrbljeno. Za obilen obisk se priporoča Anton Emeršič

Slovensko obrtno društvo v Mariboru.

Vodstvo obrtno-nadaljevalne šole se udeleži letošnje vajeniške in pomočniške razstave z vsemi svojimi šolskimi izdelki. Vsak se lahko prepriča o delu obrtno-nadaljevalne šole na razstavnem prostoru. Med razstavljenici je zelo veliko zanimanje. Prosimo zato vse mojstre in mojstrinje, naj omogočijo naraščanju, da se udeleži te poučne razstave.

Večerni šesttedenski tečaj za šivanje oblek

priredi mariborsko slovensko žensko društvo, ako se prijavi dovolj udeleženk. — Prijave in pojasnila do 29. maja pri gosp. Zlati Brišnik. Gosposka ul. 1226

Starešinska zveza »Triglava«

bo imela svoj redni občni zbor dne 26. maja v Celjskem domu v Celju ob 10. dopoldne z dnevnim redom: Poročila in volitev odbora. Starešine in aktivni člani vabljeni. — Odbor. 1128

Kravate

v najrazličnejših vzorcih, barvah in kvalitetah, po tovarniških cenah t. j. 15%—20%, nižje nego drugod, nudi specialna trgovina kravat, Maribor, Vetrinjska ulica 23 1206

Članom »Podpornega društva železniških delavcev in uslužbencev v Mariboru«.

Članstvo naslovnega društva se opozarja, da posluje oblastveno imenovani upravni odbor, ki ima nalogo pobirati članarino in izplačevati posmrtnine, izvzemši predizplačila, neovirano dalje v smislu društvenih pravil. Članstvo se poziva, da plačuje članske prispevke redno po sedanjem načinu, da se izogne izključitvi iz društva po 3 mesečni zamudi. Upravni odbor ima tudi nalog, da sestavi čimprej nova društvena pravila — seveda na realnejši podlagi — ter izvrši predpriprave za ustanovni občni zbor. 1224

Prostovoljno gasilno društvo v Pekrah je proslavo blagoslovljenja motorne brizgalne ter vrtno veselico preložilo zaradi slabega vremena na 30. maja. 1225

Da osvežite kri,

pijte nekaj dni zapored zjutraj čašo naravnih »Franc Jožefov« grenčice. Od mnogih zdravnikov zapisana »Franc Jožefova« voda uravna delovanje črevesa, krepi želodec, izboljšuje kri, pomiri živce, povzroči, da se človek splošno dobro počuti in da ima jasno glavo. Dobi se v vseh drogerijah, lekarnah in špecerijah trgovinah. 2093

ZVEČER za namakanje

Schichtova
Ženska hvala
Prasek za pranje

ZJUTRAJ za izkuhavanje

Schichtova
terpeninovo milo

pa je pranje gotovo!

Kaštel Lukšić — Šmartno na Pohorju

DVE NAJVAŽNEJŠI LETOVIŠČI ZA NAŠO REVNO IN SLABOTNO SLOVENSKO DECO.

Hej, juhej! To bo veselje, ko bodo odhajali, eni daleč, daleč doli v solčno Dalmacijo na našo krasno sinje morje, drugi pa na zračno, vedno sveže južno pobojče našega zelenega Pohorja! Radost in veselje, ne le za tiste, ki se bodo odpeljali iz prašnega mesta v mili božji svet, ampak tudi in morebiti še v večji meri za njihove štariše, pa nič manj tudi za vsa ona zlata srca, ki bodo to letovanje naše revne, ubožne in slabotne, a dobro in pridne dece omogočili in s tem za polsto odstotkov izboljšali zdravstveno stanje mladine, one mladine, iz katere vzraste nekdanj naš novi, bodoči rod. Uresničenje takih idej podpirati, v to svrhu prirejati zbirke dobrohotnih prispevkov med onimi, ki jim je lastna pridnost ali sreča naklonila bogastva, pomeni, delati za fizično in moralno in intelektualno okrepitev našega naroda, naše države. Hej, juhej! Kakšno veselje bo to, ko se bodo jeseni vračali in vrnili v mesto k staršem, k svojcem in med stare znance, ko ne bo več videti bledih, upadlih lic in čemernih, bolehnih otrok, ampak bo mesto polno zdrave, vesele, za učenje in dobre nauke do vzmetne dece, v srcih in v pogledih polne hvaležnosti in ljubezni do onih, ki so ji izkazali vse te nepozabljive dobrote.

Kaštelanski zaliv!

Kdor ga je kdaj videl, kogar je kdaj parnik vozil po njegovih mirnih valovih, ta ga ne pozabi nikoli. Kar se tiče lepote njegove, krasote in pestrosti njegovih obrobniških pokrajinskih slik, se more na vsej dolgi obali našega morja meriti z njim edinole luka Kotorska in njen zaliv. Blizu Splita, našega glavnega pristanišča, valovi sicer mirno in tiho, vendar pa kakor odprto morje vedno živo in živahno; v obliki velikanske elipse, ki jo tvorijo obala, Splitski polotok in otok Čiovo. Na enem koncu obale leži zgodovinsko in arhitektonsko zanimivo mesto Trogir, ki veže celino z otokom Čiovo z mostom; na drugem koncu gleda tujec ostanke in razvaline porušenega in opuščenega mesta Solin, nekdanje metropole rimske Dalmacije; vmes pa se vrsti, ena za drugo, tik ob obali, sedem vasi, vse imenovane »kašteli«, ker so nastale okoli utrjenih dvorcev, ki so jih tu postavili srednjeveški vladarji za obrambo v bojih proti Turkom; to so kašteli Štafelič, Novi, Stari, Lukšić, Kambelovac, Gomilica in kaštel Sućurac (Sv. Jurij); od tod torej ime »Kaštelanski zaliv«. Narava je ves ta krasni svet ogradila proti notranjosti celine s skoro nepremagljivim zidom, ki ga tvorita podolgovati, skalnati in strmi gori Kozjak in Mosor. Tam gori štrli, na skoro nedostopnem mestu, proti nebu visoko, da se vidi daleč na okoli, selo in nekdanja trdnjava Klis, ključ za vrata, skozi katera se nekdanj vdrli Slovani, da se polaste bogatega mesta in še bogatejšega morja. Na položnejših gorskih obronkih se razprostirajo raztreseno številna sela in dozoreva najzlahtnejša vinska trta. Od tam prihaja proti večeru in zkozi noč svež gorski zrak na obalo,

v Trogir in Split, prihajajo različni pri delki seljakov, pa tudi zvežost in veselje kmetske vasi. Vroče dalmatinsko solnce, ki bledemu licu hitro da zdravo barvo zrelega rdečega jabolka, čisti zrak, napolnjen z vonjem najrazličnejših in najkрасnejših blagodišečih južnih rastlin in cvetic, potem pa čudodelna moč hladnega, vedno h kopanju vabečega morja; vse to in še marsikatero drugo veselje, marsikateri drug užitek za telo, za dušo in srce je v izobilju pripravljeno za vse one malčke, ki bodo mogli v Kaštel Lukšić na letovanje.

Tisti zeleni gozdovi, s svojo umerjeno, mirno barvo tako prijetni za oko, s svojim tajnostnim šuštenjem in kramljanjem tako prijetni za uho, s svojim hladom in vonjajočim srčnim zrakom osvetojuči pljuča in celo telo, ki pa jih zaman iščemo na dalmatinskem Kozjaku in Mosorju, pa čakajo blizu starodavne, že l. 1252. postavljene cerkve sv. Martina vse one naše deklice in dečke, ki pojdejo letos letovat na Šmartno na Pohorju. Po bodo morali tisti, ki jim leži zdravje in blagor ubožne, bolehnne mestne dece na srcu, hiteti s svojimi ukrepi, kajti sveti Martin v onih desetih hišah, ki stoje okoli njega, ne bo mogel nuditi večjemu številu še tako skromnih in malih letoviščarjev potrebne strehe, ko pa bo vendar ljudska šola letos baš za časa počitnic v mestu polna domačih šolarjev. Sicer pa tam gori nič ne manjka, ne lesa, ne drvarjev, ne tesarjev, pa tudi ne prostora; da le ne bo manjkalo denarja; lesene, napol odprte, prtilične zgradbe, kakor jih ima dr. Rikli na Blejskem jezeru, ali pa takšne, kakršne so napravili pred leti Italijani nad Trstom, so hitro postavljene.

To naše Šmartno leži na dolgem, popolnoma odprtem in zato jasnem in solnčnem pohorskem hrbtu, ki se vleče iz glavne gorske gomole v smeri proti jugovzhodu, obdano v bližini od lepih senožeti, potem pa od zelenih šum. Z ograjenega pokopališča, sredi katerega stoji župna cerkev s znamenitim rimskim spomenikom, je sijajen razgled na celi vzhodni del Pohorja; z Vrbekevega kogla pa, ki se dviga tik nad vasjo na koncu celega hrbta, pa je razgled naravnost imponanten, da še prekaša onega z Velikega Vrha. Ptujsko polje, Slov. gorice, Haloze, Sleme, Celjsko gričevje, Vitanjska gorska vrsta od Hude luknje na eni strani, na drugi strani Mariborska in Ruška koča, Sv. Urša, Sv. Urh, Sveti Trije kralji, nepregledne šume na podolgovatih hrbtih in obronkih vzhodnega Pohorja se vrste okoli te znamenite razgledne točke v velikanskem kolobarju. Spodaj pod Šmartnim v grabi šumi v smeri proti Slov. Bistrici pohorski potok Devina, ki tvori majhen ribnik, za kopanje popolnoma pripraven, pod takozvanim Ančnikovim gradiščem pa tudi interesantne kaskade, ker so v soteski, skozi ktere mora, globoki prepadi, to je »Neveški šum«.

Vse to je celo širšemu krogu stalnih obiskovalcev našega Pohorja precej ne-

znano. Otroci, ki bodo mogli prebiti poletni čas v tem zdravem selu na Pohorju, bodo o tem ravno tako mnogo novega znali povedati kakor oni, ki se bodo kopali pri Lukšiću v Kaštelanskem zalivu, ne bodo mogli nikoli pozabiti našega morja, naše Dalmacije.

Dr. Fr. M.

S šahovskega kongresa v Laškem

Binkoštno nedeljo se je vršil v proslavo desetletnice mariborskega šahovskega kluba v Laškem kongres. Ob tej priliki se je vršil tudi match na 8 deskah med celjskim klubom in drugim t. j. rezervnim moštvom mariborskega kluba. Igrali so sami igralci, ki doslej še niso nikjer nastopili. Niso pa igrali ne Kramer, ne Stupan, ne Ostanek, ne Poljanec, torej nobeden od prve klase. — Hvalisanje v nekaterih listih, da je bila to zmaga nad »močnim« mariborskim klubom, je neokusno. Zmagali pa so Celjani samo z 1 točko, ob rezultatu 4½ v prid Celju. Toliko v vednost.

Na istem kongresu se je vršila tekma med sarajevskim mojstrom Astaloszem in dr. Beckerjem z Dunaja. Prvo igro je dobil Becker, 2 sta bili remis, na kar se je tekma vsled nedisponiranosti obeh mojstrov prekinila. — Nedeljo zvečer se je vršil slavnostni banket, na katerem se je proslavila 10 letnica mariborskega kluba in obenem petindvajsetletnica šahovskega delovanja našega svetovnega mojstra dr. Vidmarja. V brzoturnirju, ki ga je dr. Vidmar igral proti vsem v Laškem zbranim šahistom, je dobil vse partije, razen ene remis proti dr. Singerju v Zagrebu. —

Proslava desetletnice osvobodjenja Mežiške doline in smrti Malgaja

Minulo je deset let, odkar so divjali v lepi Mežiški dolini med volkswehrovskimi tolpami in Malgajevci ljuti boji za odločitev, komu naj pripada Mežiška dolina. Malgajevci so vkljub maloštevilnosti in brez modernih tehničnih pripomočkov z nadčloveškimi naporami branili Mežiško dolino pred mnogo močnejšimi in z modernimi bojnimi sredstvi opremljenimi Volkswehrovci. Še več, zavzeli so celo Celovec. Zopet je po dolgih letih začutila Gospa Sveta, dasiravno le za kratek čas — svobodo. Toda prišel je plebiscit, ki je končal za nas Jugoslovane vsled neenotnosti in vsled bestijalnosti volkswehrovskih tolp tako žalostno. Volkswehrovci so z orožjem v rokah prisilili slovenske Korošce, da so glasovali za Avstrijo.

Ob desetletnici so se odločila narodno kulturna društva v Guštanju, da z veliko narodno manifestacijo obude spomin na osvobodilne boje in spomin na Malgaja, čegar zasluga je, da pripada Mežiška dolina Jugoslaviji. Odbor si je nadel tudi nalogo, da uredi na guštanskem pokopališču skupni grob pri obrambi Mežiške doline padlih herojev.

Slovenci, pohitite 9. junija v Guštanj, da tam v čim večjem številu in v čim im-

pozantnejši demonstraciji manifestiramo za nerazdružljivost našega naroda ter opozorimo še vedno zaslužnjene brate, da jih nismo pozabili, kakor tudi, da dokazemo neprijateljem, da smo odločeni priporočeno zemljo braniti do zadnje kaplje krvi.

Znameniti zdravniški poskusi

Nedavno je zbudil v vsem znanstvenem in tudi laičnem svetu veliko pozornost senzacionalni poizkus moskovskega profesorja Bruhonjenka, kateremu se je posrečilo, da je v odrezani pasji glavi ohranil cirkulacijo krvi in izzval celo reakcijo, da je pasja glava požirala sir. Sedaj poročajo iz Kanade o nekem nič manj zanimivem poizkusu, ki ga je izvršil dr. Gibbs, profesor na univerzi v Dalhousie na mačkah. Po poročilih iz Montreala se mu je posrečilo, da je mačkino živo srce nadomestil s srcem iz gumija, ki je opravljal potem svoje funkcije s pomočjo električnega toka. Gumijasto srce je bilo seveda izdelano točno kot pravo srce. Prvotni namen tega poizkusa je bil, da se ugotovi delovanje nekaterih zdravil na cirkulacijo krvi. Prof. Gibbsu se je posrečilo, da je mačke z gumijastim srcem ohranil precej časa na življenju. Ta poizkus ameriškega učenjaka je vsekakor vreden sklošne pozornosti. Pomislite namreč! Koliko manj ljubavni tragedij bi bilo na svetu, ako bi se tudi pri človeku posrečil tak poizkus. Gumija je namreč dosti na svetu. Zbogom potem ljubezen!

Prebrisani starinar

Neki pariški trgovec s starinami je imel v svoji trgovini pet kipov golih ženskih figur. Bil je prepričan, da bo stvar mnogo lažje prodal, ako ji da primeren naslov. Ko je prišel prvi kupec v trgovino, mu je pokazal vseh pet figur in ga nagovoril: »To bi bilo nekaj za vas. To predstavlja pet deklic.« Stranka pa je kupila samo eno figuro in so torej ostale še štiri.

Naslednjemu kupcu so bile predstavljene figure že kot »Štiri letni časi«. Zopet je bila prodana samo ena. Ostale so torej še tri, nazvane »Tri gracije«. In ko je zopet ena figura našla kupca, sta preostali dve dobili ime »Noč in dan«. Končno je ostala v trgovini samo še ena in ta čaka na kupca pod imenom »Samota«.

La tour Eiffel

Največji stolp na svetu je še vedno Eiffelov stolp v Parizu, ki so ga leta 1889 zgradili na Marsovem polju ob priliki velike mednarodne svetovne razstave. Skupni gradbeni stroški so znašali nad milijon dolarjev, dočim je samo železni material za gradbo kolosa tehtal nič manj kakor 7000 ton, kar odgovarja približno teži 1400 slonov. Usoda jeklenega giganta je bila že večkrat ogrožena. Mnogi se boje, da so mu leta že omajala trdnost, glavni razlog pa so visoki vzdrževalni stroški, ki jih ne morejo kriti z inkasom, ki ga puščajo pri blagajnah radovedni tujci, ki jih z dvigali dvigajo visoko nad milijon-streh velemera.

Ljubljansko gledališko pismo

VII.

Ko so kmalu po vojni v ljubljanski drami igrali Büchnerjevo dramo »Vojček«, je doseglo to delo nepričakovan uspeh. Bil je to pravi gledališki dogodek. Če pomislimo, da je to delo staro skoro sto let, bi se zdelo sprva čudno, da je moglo občinstvo naše dobe, ki ima vendar popolnoma svoj poseben okus, toliko razvneti. Pa ni čudno! Saj je genijalni dramatik, ki je doživel komaj 24 let, tak velikan po originalnosti ter globokini pojmovanja življenja, da ga je — če smemo uporabiti to primero — treba usporediti s samim Shakespearjem. Da so njegove drame tako močne, tako žive, je vzrok ta, se zdi, ker so bile napisane v nekako slično mrzličnih, bolnih časih, v dobi, ki je sledila silnim pretresom Evrope, ki se je komaj oddahnila od Napoleonskih vojsk. Büchnerjev »Vojček« se zdi kakor čisto sodobno delo. Celo po artistično tehnični strani je v njem nekaj, kar sliči modernim dramam: z uprav kinematografsko naglico se pode jarko osvetljene, groteskne slike preko odra. Vsa raztrganost, razrvanost, bolesten obup in dvom, ki jih kažejo dela modernih, mladih avtorjev, je tudi znak tega dela. Zato se ni čuditi, da je celo nekega kritika premotilo, in je napisal, da smo takih modernih, psiho-patoloških del že do grla siti. —

Georg Büchner je bil pri svojih 24 letih ne le odlični dramatik; tudi pečal se je z znanostjo in bil zapleten aktivno v politiko. Umrl je leta 1837 kot politični begunec v Švici. Ni čuda torej, da ga je tragična veličina velike francoske revolucije tako močno razgibala. Plod tega proučevanja in doživljanja orjaške revolucije naše dobe, ki je prinesla svetu osvobojenje duha, je »Dantonova smrt«. V tej drami, ki je pravzaprav nekaka oderska beleznica prizorov iz let Grozote, je podan z divjo strastjo sicer samo en odlomek velikanske žaloigre. Vendar že ta serija slik, ki prikazujejo zaton in konec velikega ljudskega tribuna, podaja v celoti in vsej popolnosti časovni milje. Delo je tako polno življenjskega spoznanja, globokih strasti in duhovitih utrinkov in opazk o vsem mogočem, da neprestano spominja na Büchnerjevega velikega angleškega vzornika. Ne v zunanostih, v značaju nastopajo-

čih oseb je izraženo časovno obeležje, ki jih je rodilo. Prav zaradi tega človečanskega pogleda je delo danes prav tako aktualno, kakor je bilo pred sto leti.

Ljubljansko vpričoritev je režiral g. Šest. Reči je treba, da je svojo delo dobro opravil. Znal je vdihniti v vpričoritev tisto divjost, tisti nepretrgano burno valujoči tok, ki z neodoljivo silo zgrabi in potegne gledalca s seboj. Bili so prizori, ob katerih je sleherni iz občinstva soigral z odrom in soobčutil grozno veličastnost revolucije.

Poglavitno delo se je osredotočilo na uporabo in obvladovanje množic. Takih mas oder ljublj. drame menda še ni izlepa videl, treba pa reči, da so se prav neprisiljeno in naravno kretale, kar je pri tesnem prostoru še tembolj pohvale vredno. Nekateri slike, kakor zbor konventa, so bile zares sijajno zrežirane. Vpričoritev je potekla v prav naglem tempu, ker so se vse menjave slik vršile ob dvignjenem zastoru, kratke premore pa je izpolnjevala godba, oddaljeno petje in valovanje nevidnih ljudskih množic.

Danton je postavil z res močno prepričevalnostjo g. Levar. Vloga je ena najboljših v tej sezoni. V razgibanih trenutkih, na primer v zbornici, je dosegel nadvse krepke akcente. Druga, tej skoro slična vloga je po jačini vloga Robespierre. V njej je g. Rogoz podal sijajen lik hladnega in krepostnega tirana, pravo nasprotje Dantona — epikurejca. Kot Dantonova žena je ga. Medvedova dosegla lep uspeh. Mladega Caminea je predstavil g. Jan, njegovo izvoljenko pa ga. Šaričeva, oba v slogu in prav diskretno. Skrbno izpiljena je bila tudi vloga nestrpnega fanatika Saint-Justa (g. Skrbinšek). Sodeloval je skoro ves dramski ansambl.

»Dantonova smrt« znači enega viškov letošnje sezone. Odziv občinstva je prav neobičajno velik. Cela vrsta predstav izven abonmaja priča o izrednem zanimanju za to delo, avditorij z napetostjo sledi dogodkom na odru. Pokazalo se je iznova, da prava umetnost ne pozna manire, ne stila, in da za njo ni časovnih, ne krajevnih meja. D.

Zgodovina gramofona

EDISON IZUMITELJ. — PRVI ZAČETKI LETA 1877. — MOGOČEN RAZVOJ IN SODOBNA DOVRŠENOST.

Petdeset let je tega, odkar je prvi gramofon spregovoril z umetnim glasom v svet. Pot njegovega izpopolnjevanja pa je bila kronana z mnogimi uspehi, ki jih ni pričakoval niti izumitelj Edison. Nedavno je bila v Londonu otvorena velika razstava, ki so jo priredili angleški inženjerji. Otvoritveni govor je imel umetni mož, ki se je dvignil s svojega sedeža, se poklonil prisotnim, gibal z rokami in se oziral po zborovalcih. Njegov glas je bil čist in svež, kakor beseda živega človeka. Take popolnosti se Edison pred petdesetimi leti ni mogel nadejati, kajti takrat je bil njegov izum skrajno primitiven. Z njim se je zglašil v neki redakciji in ga imenoval fonograf. Bilo je leta 1877. Edison je navil svoj fonograf in ga sprožil. Začudenje prvih poslušalcev je bilo nenavadno, ko je majhen zabojček spregovoril s hreščecim glasom in vprašal prisotne po njih zdravju, ter se takoj nato poslovil od njih.

Prvi fonograf je bil zelo prirosta zadeva. Majhen valj je bil prevlečen s staniolom, v čigar bližini je bil montiran lijak — zvočnik, ki je bil z valjem v zvezi z membrano, na kateri je bil pritrjena glasilna igla. Ako se je valj vrtel, je bilo slišati glasove. Membrana je ponovila glasovne tresljaje, zvočnik pa jih je pojačeval. Prvotno je bilo treba valj vrteti z roko, kasneje pa je Edison svoj izum mehaniziral. Leta 1888. je valj s stanjilom zamenjal z valjem iz voščene mase.

Fonograf si je v razmeroma kratkem času utrl pot po vsem svetu, vendar ni užival pravega zaupanja. Nekateri časopisi so pisali, da gre sicer za pomemben in nenavaden izum, vendar ni pričakovati od njega nikake praktične vrednosti, dokler ne bo temeljito izpopolnjen in

izboljšan. Takratni časopisi so imeli prav, kajti glasovi, ki jih je oddajal zvočnik, so bili zelo nerazločni in so napravljali utis, kakor da se gluhomni trudi, da bi spregovoril. Nemcu E. Berlinerju je deset let kasneje uspelo, da je izum toliko izpopolnil, da je iz fonografa nastal gramofon. Berliner je zamenjal valj s ploščo, ki je omogočila lažji postopek in se je lažje razmnoževala.

Še pred malo leti so bili gramofoni kljub izpopolnitvi zelo nedovršeni. Neki angleški tvrdki pa je uspelo s pomočjo električnega toka pojačati zmerne in šibke glasove. Pevec ali govornik ni več govoril v zvočnik, temveč v mikrofoni. Na ta način so plošče reagirale tudi na najnežnejše glasove. Tako je prišlo do tega, da današnji gramofoni niso prav ničemer sorodni s prvimi predhodniki pred petdesetimi leti. Z dodatnim izumom je pričela pot zmagovalstva in gramofon kljubuje še vedno uspešno radiu, ki se sicer vedno bolj uveljavlja, vendar pa ga zaenkrat še ne more izpodrinuti. Prednosti gramofona so predvsem v tem, da si družba lahko poljubno voli program, bodisi godbo za ples, bodisi pevske komade, ali godbo.

Poleg ugodnosti in prijetnosti, ki jih nudi gramofon, je velikega pomena tudi dejstvo, da je z gramofonsko ploščo dana možnost, da se hranijo glasovi znamenitih pevcev in pevki, kakor tudi besede znamenitih mož, za vedno. Kulturno zgodovinska vrednost gramofonskih plošč je neprecenljiva. S hranitvijo gramofonskih plošč v muzejih bomo ohranili potomcem besede njihovih prednikov in jim bomo tako storili veliko uslugo, preteklost pa bo postala nesmrtna.

Sport

PRVENSTVO REZERV IN MLADIN.

Jutri pričnejo prvenstvene tekme rezervnih in mladinskih moštev, ki so letošnjo pomlad precej počivala. Vsekakor bi bilo zelo potrebno, da se naraščajo posveča več pozornosti, kajti material rezervnih in mladinskih moštev je močno izčrpan, svežega dotoka igralcev pa v letošnji sezoni ni bilo opaziti pri nobenem klubu. Prvi nastopi bodo torej nekaka revija novih moči, ki bodo zastopale v prihodnje barve svojih klubov. Želeti bi bilo, da posveti tudi občinstvo njihovim tekmam nekoliko pozornosti.

SK Železničar.

Postava juniorjev za prvenstveno tekmo s ISSK Mariborom dne 26. maja: Bischof, Kositer, Urbančič, Smeh, Čiček, Horauk, Dobrila, Pasternjak, Bačnik II., Antoličič, Jože; rezervi: Kohout II., Horvat. Vsi navedeni morajo biti točno ob 8. dopoldne v oblačilnici.

Službeno iz sodniške sekcije

Mladinsko prvenstveno tekmo SK Maribor: SK Železničar (2×35) ob 9. sodi g. Turino, rezervno prvenstveno SK Rapid: SK Svoboda ob pol 11. pa g. Vesnaver. Obe tekmi bosta na igrišču ISSK Maribora. — Tajnik.

ISSK Maribor — nogometni odsek.

Pozivajo se igralci rezervnega moštva, da pridejo jutri ob 10. zanesljivo na igrišče v svrhu slikanja.

ISSK Maribor — hazenski odsek.

Ponovno pozivam vse igralke prve, rezervne in mladinske družine, da se zanesljivo udeležijo slikanja v ponedeljek ob 13.15 na igrišču v Ljudskem vrtu. Udeležba obvezna. — Načelnica.

la
KARO ČEVLI
NAJNIŽJE CENE
MARIBOR
19 KOROŠKA CESTA 19

Sokolstvo

Sokolsko društvo v Mariboru se polnoštevilno udeleži proslave 10letnice obstoja sokolskega društva v Studencih v nedeljo 2. junija. »Sokol« v Studencih posebno v zadnjih letih vzgledno marljivo deluje. Zavedamo se, kolikoga pomena je na vročih studenških tleh močno sokolsko društvo v nacionalnem in moralnem oziru. Mariborčani tega dela nismo podpirali tako, kakor bi zaslužilo. Zato pozivamo vse članstvo in prijatelje Sokolstva, da se udeležijo proslave. Povorke iz Narodnega doma v Studence se udeležijo društvo z vsemi oddelki v kroju in z društveno godbo. Zbirališče ob 14. v Narodnem domu.

Boj novotarjam.

Pri županu se je zglašil načelnik gasilskega društva. »Prihajam z veliko prošnjo. Naša brigadna je že tako stara, da ne more več služiti svojemu namenu. Skrajni čas je, da si nabavimo parno brigadno.«

»Kaj« se je začudil gospod župan, »odkar sem pri gasilskem društvu, smo gasili s hladno vodo, zdaj pa naenkrat hočete z vročo!«

Carjev dvojniki obsojen na smrt

Pred revolucijskim sodiščem v Umanu se je vršil pred kratkim proces proti dvojniku umorjenega zadnjega ruskega carja Nikolaja II. Na zatožni klopi je bil v Bedičevu rojeni kmet Nikolaj Zmurčuk, ki se je izdajal za »bežečega carja Nikolaja II.«, ki mu je bil nenavadno podoben ter je obenem razširjal živahno propagando med ljudstvom proti sedanjemu sovjetskemu režimu.

Preiskava je dognala, da je bil napačni car do boljševiškega prevrata zaposlen v neki ruski vojaški bolnici. L. 1918 je odnesel iz bolnice velike množine zdravil in kirurških instrumentov, narkar se je v neki vasi v Ukrajini nastanil kot »praktičen zdravnik«. Kmalu na to pa se je preselil v neki drugi kraj, kjer se je pridružil protirevolucionarnim organizacijam kmetov, katerim se je predstavljal kot car Nikolaj II. Ljudstvo je sleparju res nasledlo. V znak spoštovanja so mu prinesli kmetje celo za šest in pol funta zlata v šibkah, da more priti car do krone in žezla. V vasi Sinkovi je nastopil potem Zmurčuk na nekem zborovanju protirevolucionarnih organizacij že z žezlom v roki in krono na glavi. Imel je na zborovalce nagovor, v katerem jim je sporočil, da bodo že v kratkem prispele v Rusijo inozemske čete, da osvobodijo narod iz boljševiškega jarma. Zmurčuk je imel s seboj tudi svojo prijateljico Zenobijo Suharov, o kateri je trdil, da je velika kneginja Olga.

Zmurčuk se je skrival v šest in pol metra globoki jami v Mihajlovskih Hutirih, ki je bila sijajno opremljena. V jami je bilo tudi polno orožja in živiliških zalog. Sovjetska tajna policija je že dolgo poizvedovala po tem napačnem carju, ki je imel velik vpliv med ljudstvom, vendar zaman. Sedaj pa ji je le prišel v pest in sicer potom izdajstva. Močen oddelček policije je obkolil jamo, kjer se je skrival »car«. Na poziv, da naj se uda, je odgovoril Zmurčuk s strelom. Šele, ko mu je zmanjkalo municije, je kapituliral. Zmurčuk, njegova prijateljica, ki se je izdajala za veliko kneginjo Olgo ter še 31 kmetov je prišlo potem pred revolucijsko sodišče v Umanu, ki je obsodilo njega in štiri kmete na smrt ter je bila kazen takoj izvršena.

Največja ura na svetu

Neznatna je damska zapestna ura v primeri z gigantsko uro, ki jo zgradila družba Colgate & Co. nad svojimi delavnicami v Jersey Cityu. Kakor zatrjujejo Amerikanci, je omenjena ura največja budilka na svetu, kar odgovarja brez dvoma resnici, kajti dimenzije kolosa si moremo šele pravilno predstaviti s primerjavami. Minutni kazalec tehta tretjino tone in je daljši, kakor trije veliki drugi vrh drugega. Kazalec za ure je dolg 14 stop, dočim meri celotna ploskev s številkami okrog 70 kvadratnih metrov. Mehanizem poganja utež od 900 kilogramov, dočim tehta cela ura šest ton. V noči so kazalci razsvetljeni, številke pa so naznačene z rdečimi lučmi. Številke imajo velikost normalnega človeka in so nad pol metra široke. Ako bi človek sedel na ost minutnega kazalca, bi v štiriindvajsetih urah prevozil na kazalcu nad pol milje. Omenjena ura je newyorška splošna znamenitost in jo prištevajo med največja dela novega sveta.

Kje najbolj dežuje?

Aprilsko vreme je pri nas radi obilice padavin zaslovelo in prešlo celo v pregovor, vendar so pri nas padavine neznatne v primeri s padavinami v raznih drugih predelih prostranega sveta. Zanesljive ugotovitve pa so dokazale, da ima največ padavin Cherapunja, naselbina v Indiji, ki leži visoko v gorah in zre na Bengalsko ravan. Statistiki so za beležili, da je največ padavin padlo v Cherapunji v enem dnevu takrat, ko so prekosile padavine, ki jih je Newyork deležen v celem letu. V Cherapunji ne merijo padavine z milimetri, kakor pri nas, temveč s colami. V enem dnevu je zlilo nebo nič manj kakor 41 col. Povprečne množine dežja v enem letu znašajo okrog 459 col. V Cherapunji dežuje neprestano od aprila do oktobra. Ako bi vode, ki jih sesuje radodarno nebo v Cherapunji zajezili, bi bila vsa naselbina 25 metrov pod vodo.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 86

Zares, ta klet v Črni jami, ta temnica, skoraj brez zraka in popolnoma brez svetlobe, je bila natančna podobnost njegovega trpljenja!...

Med tem pa je stopila v temnico šestorica mož. Roland je obesil svetilko na zid ter se obrnil k njim.

Važno in resnobno so ga pozdravili.

»Privedite mi jetnika!« je velel Roland.

Nekaj trenotkov kasneje sta vstopila dva moška, ki sta vlekla tretjega za roke. Posadila sta ga na kamentito posteljo. Jetnik ves blede in s smrtnim znojem na čelu, je gledal okrog sebe s takšno grozo in osuplostjo, da so se mu širile zenice v obeh.

Od kraja ni videl ničesar.

Nato, ko so se mu oči navadile teme, je ob luči svetilke razložil te može, ki so ga obkrožile in nepremično stali okrog njega; njih obrisi so postajali čimdalje razločnejši, kakor da bi lica polagoma rastle iz sence.

»Česa hočete od mene?« je vprašal s hripavim, zadihajočim se glasom.

»To boste videli, Bembo!« mu je odgovoril nekdo.

»Aretinov tajnik!« je zamrmral Bembo prestrašen.

»Ah, saj sem vedel, da mi bo ta človek v nesrečo!« Mašinalno je dvignil oči proti tistemu, ki mu je bil odgovoril, in ki je stopil zdaj za korak naprej ter obrnil svetilko tako, da mu je padla njena polna luč na obličje.

Bembo je zakričal od groze ter jel trepetati po vsem životu. Skušal se je vzdigniti, toda, ker je imel noge zvezane, se je zrušil brcaje nazaj na svojo kamentito posteljo ter zajecjal:

»On! On!...«

»Odvežite ga!« je ukazal Roland.

Vezi so mu padle z rok in z nog. Kakor hitro je bil Bembo zopet gospodar svojih udov, je opotekaje se zletel v najoddaljenejši kot temnice.

»Ali me spoznaš, Bembo?« je dejal Roland z nekakšno žalostjo.

»Roland Kandiano!«

Ta krik — ali bolje ta stok — je planil Bembo izza

nabreklih ustnic.

Kakor klada se je zgrudil na kolena ter v instinktivni gesti prosičje iztegnil roke.

»Da,« je rekel Roland, »zdaj vidim, da me spoznaš.«

»Milost!« je zajecjal Bembo.

»Torej priznaš, da si kriv?«

»Da, da!... Kriv sem, zločinec sem!... Toda vi, ki ste bili moj prijatelj, vi, ki ste bili vtešena velikodušnost sama, vi mi boste prizanesli!«

»To bomo videli!...« je odgovoril Roland s trdim glasom.

Spomini, na katere se je Bembo skliceval, so ga navdajali z besnim srdom. Le z naporom se je premagal ter se obrnil k poglavarjem.

Dejal jim je:

»Vi moji dobri tovariši! Zbral sem vas tukaj, da boste sodniki in priče ukrepov, ki sem jih storil o tem človeku. Vi vsi živite zunaj od človeške družbe. Ta človek predstavlja človeško družbo. Vi se borite brez sovraštva proti tistim, ki posedujejo bogastvo, kajti vi ljubite svojo neodvisnost bolj, nego svoje življenje. Ta človek pa se je pod pritiskom sovraštva boril v to svrhu, da bi zaslužil druge ljudi. To v toliko, da vam povem, da vas imam za dovolj plemenite po srcu in dovolj visoke po mislih, da boste razumeli, če vam v malo besedah povem, kaj hočem storiti.

Roland, Kandiano, ki se je bil med temi besedami pomiril, je govoril z nekakšnim pokojnim veličanstvom.

Poglavarji so ga pazljivo poslušali.

Besede, ki jih je govoril, se jim niso dozdevale čudne. Poslušali so jih prvokrat, toda misli, ki so jih izražale, so jim bile domače.

Ob besedi »neodvisnost« jih je prešinilo kakor iskra in njih oči so se zalesketale.

To so bili poglavarji razbojniških čet.

Vladali so goro in plan; obrali so bili že marsikakega gospoda in naskočili marsikatero trdnjavo. Živeli so v neznanju zakonov, kakršni so veljali mestom in pokrajinam; poznali niso niti vere, niti sodnikov, niti policije, davkov in razlik med stanov. Toda bili so pravični po naravi, in njihova divjaška dobrota, vzrasla v teh prvobitnih dušah, kakor vzraste na svobodi krepka divja mirta, jim je velevala brez najmanjše zmote, kaj naj store, in česa naj ne store: Fas et nefas.

Rekli smo, da so na prvi mah razumeli beneške Rolanda Kandiana in so jim pritrjevali z resnobnim kimanjem.

Roland je tačas premolknil, kakor da bi hotel počakati, da si poglavarji razjasne svoje misli s to novo lučjo, ki jo je izlival vanje.

Povelje:

»Eden izmed vas, človek blagega in plemenitega srca, junak, strah sovražne nam družbe, usmiljen do šibkih, neusmiljen do hudobnežev, takšen pač, da je med onimi tam doli na glasu divjega razbojnika, vaš tovariš Skalabrino, je prišel nekega dne v Benetke. Zaupal je besedam bitja, ki ga vidite tu pred seboj. In to slabotnost je poplačal s šestletnim trpljenjem.«

Bembo je zajecjal.

»Tiste čase,« je povzel Roland, »sem poznal Bembo tudi jaz. Bil sem bogat in mogočen. Njega pa sem videl revnega in razdedinenega. Postal sem mu prijatelj. Skušal sem mu obuditi v njegovem srcu nado v življenje in v srečo. Postal je tovariš mojih zabav in zaupnik mojih radosti. Izbral sem si bil njega, zato, ker ga nihče drugi ni maral za svojega prijatelja. Živel je kakor gobavec. Od tistega dne pa, ko sem ga spoznal jaz ter se ga usmilil, je začel živeti kakor človek. Poplačal pa me je takole: zaradi njega je moj oče zblaznel, potem ko so mu izdrl oči; zaradi njega je moja mati umrla od obupa; zaradi njega sem bil šest let živ pokopan v grobu temnice; zaradi njega me je zapustila moja zaročenka; zaradi njega sem postal jaz, ki sem bil prej srečen človek, tako nesrečen, da si jedva upam pogledati svoji nesreči v obraz. Po gotovih dokazih sem izvedel, kakšno ulogo je igral ta človek. Zagrabil sem ga v tistem trenutku, ko je hotel storiti nov zločin in streči novo človeško življenje. Kaj naj storil z njim?«

»Milost! Milost!...« je zajecjal Bembo.

»Umre naj!« je izpregovoril eden izmed poglavarjev.

Ostali so mu pritrtili.

»Da, umre naj!« je povzel Roland. »Toda naj umrje pogubljen, kakor sem jaz! Naj umiraje trpi, kakor sem jaz trpel, ko sem plakal in prosil na dnu temnice, v katero me je bil pripravil! Naj umrje z zavestjo, da čista deklica, ki se jo je predrznil ljubiti, ne bo nikdar njegova!«

(Nadaljevanje sledi).

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju in oglasitve namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopolnjevanje in oglasitve: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Gostilno oddam

v najem za več let. Ponudbe pod »Gostilna« na upravo »Večernika«. 1214

Cenjenim gospodinjam

se priporočam za naročila pohištva, izgotovljenega in po načrtu: spalnic, jedilnic, kuhinj, madrac, otmann, zaves, rolet, lastnega izdelka. Popravila i. dr. se izvršujejo solidno in poceni. Sprejem pohištva tudi v prodajo in zamenjavo. B. Jagodič, Rotovski trg 4. 1110

Sobo- in črkoškanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Učičevanje stenice s plinom,

prahožer, s postrežbo ali brez. Čistilnica »Diverzon«, Cankarjeva ul. 14. Telefon 401. 1055

Pletene obleke,

pulovre, veste in kratke sportne nogavice za dame in otroke dobite najceneje v pletarni Golob, Orožnova ulica 6. Sprejemajo se tudi pletenine v popravilo. 1131

Učenko

za strojno pletenje, sprejme strojna pletarna Lozej, Frankopanova ulica št. 5. 1227

Avto delavnica in ključavničarstvo

Karl Sinkovič, vdova, Kopališka ulica, nasproti Narodnega doma, se priporoča za vsa popravila avtomobilov in poljedelskih strojev. Oddam Fiatauto 501 prenovljen, z dvema rezervni kolesima v dobrem stanju. 1228

Radi bolezn,

oddam v bližini Ljubljane v najem vinsko trgovino z veliko kletjo z vsem inventarjem in čez 100 hl dobrega vina. Na željo oddam tudi zraven pripadajočo in dobro ideočo gostilno v najem. Naslov pove uprava »Večernika«. 1230

Sobo prazno

ali opremljeno oddam dvema gospodoma ali gospodičinama. Vpraša se naj Ob železnici št. 8, vrata 7. 1238

Dva malo rabljena

Singer šivalna stroja ceneno na prodaj, Frankopanova 15, dvorišče. 1250

Kupim gostilniški štedilnik

z emailiranimi ploščami ali pa tudi samo železno ogrodje. Naslov pove uprava lista. 1199

Solidna gospodična

se s 1. junijem sprejme na stanovanje. Soba solčna, elektrika, separirana in mirna. Razlagova ul. 21, desno, pritličje. 1213

Separirano mebl. sobo

oddam takoj solidnemu gospodu. Wildenrainerjeva ul. 17, pritličje. 1212

Pošteno učenko

sprejemem takoj v trgovino z mešanim blagom v Wildenrainerjevi ulici 17. 1211

Provizijskega potnika,

dobro vpeljanega, ki redno obiskuje trgovec živilske stroke v Mariborski oblasti, iščemo za prevzem že vpeljane tovarne. Ceni. ponudbe z navedbo dosedanjih zastopstev in referenc pod »Agilen« na Aloma Company, Ljubljana. 1209

Kavarna Park

v soboto in nedeljo koncert. 1207

Pletene obleke,

puloverje, veste, kratke sportne nogavice za dame, otroke in vsa druga popravila sprejemem. Pletarna, Vojašniška ul. 2. 1217

Brezstanovanjci — deložiranci.

Prijave in informacije v posebnih službah dobite pri konces. stanovanjski posredovalnici »Marstan«, Koroška 10. Prijave praznih stanovanj brezplačno. 1221

Reform-kruh. Plebiscit.

Priznana Mariborska pekarna vpelje: pravi ržen — redilen domač — in zdravilen kruh za zdrave in bolne. Naslove reflektantov na en ali drugi kruh sprejema uredništvo »Domačija«, Maribor, Koroška 10. 1220

Velika klet

tlakovana z betonom, električno razsvetljavo in z ventilacijo, se odda v najem. Aleksandrova c. 48. 1222

Nove spalne in jedilne sobe,

politrane in izdelane po najnovejšem vzorcu prodam. Aleksandrova c. 48. Mizarstvo Kompara. 1223

Stanovanje oddam.

Naslov v upravi lista. 1215

Sandale vseh velikosti,

šlvanke kakor tudi damske, moderne sandale najboljšo kupite ali naročite po meri v Mehanični delavnici čevljev in sandalov, Vrtna ul. 8, Maribor. 1020

Dovoljujem

si cenjenemu občinstvu vljudo naznaniti, da imam veliko zalogo porcelanastih plošč iz tovarne Somag Meissen. Plošče so izvrstne kvalitete ter se uporabljajo za oblaganje kopalnic, štedilnikov itd. Prevzamem vsa pečarska ter v to stroko spadajoča dela po zmernih cenah. Franjo Kropce, pečarski mojster, Maribor, Tomšičeva ul. 35. 1196

Sobo

meblirano ali tudi prazno, snažno, poseben vhod, električna luč, oddam takoj boljšemu gospodu ali oficirju. Stritarjeva ul. 5 I. 1144

Vse potrebščine za dom,

kakor posteljno in ostalo perilo, senčnike, čajne pupe, blazine za divane, gobeline, zaves, pregrinjala, ročne torbice itd., vse krasno izdelano in poceni dobite samo pri L. Küttner, Maribor, Vojašniški trg 3. 52

Električne inštalacije,

popravila, svetilke, likalnike, motorje, aparate, elektro blago po konkurenčni ceni pri Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16. 117

Mizarstvo pohištva Ciril Razboršek,

Taborska ulica 22. Prvovrstno izdelovanje vseh vrst pohištva. Renoviranje antikvarnega in ostalega pohištva. Cene najnižje. 297

S prvim julijem

oddam veliko delavnico ali lokal z dvosobnim stanovanjem in pritliklinami. Naslov v upravi »Večernika«. 1205

Jedilni krompir

oddaja Kmetijska družba Melje po 80 para za kg. od 50 kg naprej. 1200

Škatle

v vsaki velikosti in kakovosti izdeluje najbolje, najhitreje in najceneje Foto-Kompanija, Maribor, Gregorčičeva ul. št. 12. 1086

Popravila gramofonov

najhitreje, najboljšo, najcenejšo izvršuje M. Jäger-jev sin, Gosposka ul. 15. 921

Velika zaloga kuhinjske posode,

hišne in kuhinjske potrebščine vseh vrst. Vsaki gospodinjki znana prvovrstna emailirana posoda znamke »Herakules« iz tovarne Sphinx. Ia. aluminijevo in litoželezno postekleno posodo. Nadalje mline za meso, orke, kavo, mak in poper. Tehnice za kuhinjo in meroprelizkusne za trgovce z uteži, Ribeže ravne, okrogle, polokrogle in oglate. Lopatice za oglje, pepel in smeti, Sita, deske za testo in valjarje. Likalnike. Razne oblike za vsakovrstno pecivo. Kutije za specerijo in dišave. Kotličke in šibe za sneg. Kotličke za polento iz kotlovine. Solnike, mlečne vrčke, cedila za juho, čaj, testo in salato. Vedrice, umivalnike in vrče. Nočne posode, Stiskalnica za ocvirke in krompir. Samovare »Phobus« in druge vrste. Škafje okrogle in ovalne. Lonce za kuhanje perila in perilnice. Jedilno orodje vseh vrst. Jedilne servise iz porcelana. Krožnike iz porcelana in kamenine. Umivalne garniture in vse vrste steklene robe. Potne pletene košare in cekarje. Postrežba točna in solidna! Cene konkurenčne! Albert Vlcel, Maribor, Glavni trg št. 5. 334

Fotografiram vse.

Domači, industrijski in sportni posnetki. Nove prenosljive svetilne naprave. Najmodernejši aparati. Fotografije zopet odprte. Cene solidne. Fotomayer, Gosposka 39. 463

Popravilo ur

hitro, ceno in z 1—5 letno garancijo. Po stenski ure se pride na dom. A. Stojec, Jurčičeva ul. 8. 690

Dajte avtomobile,

motorje in kolesa strokovnjaku v popravilo. Vozili bodete potem sigurno in brez defektov. Popravila se izvršujejo točno in po brezkonkurenčnih cenah. Brata Komel, mehanična delavnica, Aleksandrova c. 169. 848

Pristno dalmatinsko vino

čez ulico, liter à Din 8, dobite v Cafovi ulici 7, dvorišče, kino »Union«. 915

Vinotoč,

Spindler Hinko, Dunajski jarek, priporoča svoja najboljša vina. 1216

Prodaj

dobro ohranjen štedilnik. Pristan 6. 1124

1810

HLAČEza turiste in dečke
iz usnja in imitacije
izdeluje najcenejšeF. Podgoršek-ov nasl. Franc Bela
bandažist
Slovenska ulica 7 štev.**Kot
pisarniško moč,**

se sprejme gospodična, eventuelno začetnica, dobra računarica z lepo pisavo, zmožna slovenščine, nemščine in strojepisja. Pismene ponudbe pod „Kontoristinja“ na upravo lista. 1286

Jakopičev zbornik

z mnogimi reprodukcijami pravkar izšel. Elegantno vezano knjigo dobite za 140, broš. za 110 Din, po pošti 7 Din več, pri Tiskovni zadrugi v Mariboru, Aleksandrova c. 13. Odplačilo tudi na okroke! U

Opozorilo!

S sledečim opozarjam vsakogar, da nisem plačnik dolgov, katere bi napravila moja žena Marija Germ.

Maribor, dne 25. V. 1929.

Franc Germ
žolski sluga

1242

V restavraciji in kavarni „PROMENADA“
se sprejmejo s 1. junijem**ABONENTI NA KOSILO**Tam se toči tudi prvo-
vrstno vino, pivo v sodčkih,
vse po zmernih cenah.

Najlepši senčnat vrt.

Odprto do 2. ure.

1229

Osební vozz 8 sedeži, modern, tovorni
voz za 28 q nosilnosti,
enovprežni voz na lestve,
1 plug in več ročnih vo-
zičkov prodal Lamminger,
Slovenska ulica 26 1285**Vsakovrstno
damsko
perilo**store, posteljna pregrinjala
itd. naročite najboljša pri**O. Rupnik**atelje za perilo
Maribor, Slovenske ul. 20Velika izbira čipk, blaga
za perilo in blazin za di-
vane s krasnimi ročnimi
deli. Cene solidne. 1182**JDEAL**Tel.
480Tel.
480**Parna pralnica in
kem. čistilnica**Centrala: Frankopanova 9
Podružnica: Vetrinjska 7
Pride in dostavi se na dom**Spominjajte se CMD!****ELEGANTNE IN TRPEŽNE
SO NAŠE FLOR NOGAVICE****SVILENI FLOR**dvojno stopalo,
visoka peta

Din 35.-, 25.-, 20.-

FINI FLORnovost so kvalitete no-
gavice s koničasto peto

Din 42.-

Kratke nogavičke (Rollsöckerin)
od Din 10.- naprejPreiskusite jih enkrat, in radi
boste zopet prišli!**C. BÜDEFELDT**
1093 MARIBOR**Dobro idoča KOVAČIJA V MARIBORU**z dvojnim in 1 enotnim mekom (Cilinder), vsemi potreb-
nimi stroji in orodjem ter velikim delokrogom se vsled
smrti mojstra ugodno prodal, eventuelno se tudi
odda v najem. — Potreben kapital 30.000 Din.
Ponudbe na upravo „Večernika“ pod „KOVAČIJA GEN“.**Kopalne obleke**in blago za kopalne plašče v veliki izbiri pri
Franjo Majer, Maribor, Glavni tre 9
Oglejte si izložbo! 1904 Najnižje cene!**Bele emailirane ploščice
FLIZE**za oblaganje štedilnikov, kopalnic mesnic, stene hod-
nikov itd., dobavlja in polaga po najnižjih cenah.**Keramična zadruga reg. zad. z o. z.,**
Ljubljana, Tesarska ulica št. 3 1126

Zahtevajte ponudbe in vzorce.

TRENCH COATza
dame in gospode
IDEALNO OBLAČILO
za
zimo in leto!**L. ORNIK**
KOROŠKA 9.**Pension „ZATON“
v zalivu pri Dubrovniku**se priporoča vsem, ki si želijo miru in ki so potrebni morskih
kopeli, posebno pa onim, ki so bolni na srcu in živcih.**Zaton** je oddaljen od Dubrovnika le 20 minut vožnje s par-
nikom. Prevoz stane le Din 4.— na osebo.**Zaton** je zelo miren kopališki kraj s čistim morskim zrakom in
krasnim razgledom na morje in Dubrovnik.**Zaton** zdravniki najtopleje priporočajo, ima dobro pitno vodo
in najboljša domača vina.**Zaton** je vse leto odprt.Pension nudi okusno in obilno hrano. Kuhinja slovenska in du-
najska. — Cena s stanovanjem in hrano Din 64.—.

1237

OBLASTNA HRANILNICA MARIBORSKE OBLASTI

Centrala: MARIBOR, Trg Svobode 3.

Podružnica: CELJE, Cankarjeva 11, nasproti pošte

(Preje: Južnoštajerska hranilnica, Celje)

Dovoljuje vsakovrstna komunalna, melioracijska in hipotekarna posojila, daje posojila na vrednostne papirje
in v tekočem računu, eskontira in reeskontira menice, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge
v denarno stroko spadajoče transakcije. — Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun od zasebni-
kov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih obrestuje najugodnejše. — Za vse obveze Oblastne hra-
nilnice mariborske oblasti jamči mariborska oblast z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno
močjo. Zato je zavod najvarnejši v celi oblasti. — Rentni davek plačuje hranilnica sama in ga vlagateljem
ne odteguje. Vlagateljem izven Maribora in Celja pošlje na zahtevo položnice 1218